

Sygn. akt VII U 1723/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 grudnia 2015 roku.

Sąd Okręgowy w Lublinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący Sędzia SO Danuta Dadej-Więsyk

Protokolant sekr. sąd. Katarzyna Trafisz

po rozpoznaniu w dniu 21 grudnia 2015 roku w Lublinie

sprawy J. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z pobytem w miejscu odosobnienia

na skutek odwołania J. G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

z dnia 26 kwietnia 2013 roku znak: (...)

odwołanie oddala.

Sygn. akt VII U 1723/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 26 kwietnia 2013 roku, znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. Inspektorat w P. na podstawie ustawy z dnia 24 stycznia 1991 roku o kombatanach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz. U. z 2002 roku, Nr 42, poz. 371 ze zm.), odmówił J. G. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z pobytem w miejscu odosobnienia. Organ rentowy w uzasadnieniu decyzji wskazał, iż decyzja została wydana w oparciu o orzeczenie Komisji Lekarskiej ZUS z którego wynika, iż ubezpieczony jest trwale całkowicie niezdolny do pracy, jednak niezdolność do pracy nie pozostaje w związku z pobytem w miejscu odosobnienia (decyzja – k. 28 a.r.).

W odwołaniu J. G. nie zgodził się z powyższą decyzją oraz wnosił o jej zmianę i przyznanie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z pobytem w miejscu odosobnienia. W uzasadnieniu odwołania skarżący wskazał, iż posiada uprawnienia kombatanckie oraz podnosił argumenty związane ze złym stanem zdrowia, który spowodowany jest jego pobytem na S.(odwołanie – k. 2 – 3 akt sądowych).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wnosił o jego oddalenie, argumentując jak w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji (odpowiedź na odwołanie - k. 10 – 11 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

J. G. urodzony (...), w dniu 23 stycznia 2013 roku złożył wniosek o ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z pobytem w miejscu odosobnienia (wniosek – k. 1- 4 a.r.).

Ubezpieczony na podstawie decyzji Kierownika Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych z dnia 25 maja 2012 roku otrzymał uprawnienia kombatanckie z uwagi na przymusowe zesłanie do ZSRR w okresie od lipca 1943 roku do lutego 1946 roku (decyzja – k. 9 a.r.).

W ramach rozpoznania wniosku lekarz orzecznik ZUS dokonał oceny stanu zdrowia wnioskodawcy i w orzeczeniu z dnia 12 marca 2013 roku uznał, że ubezpieczony jest trwale całkowicie niezdolny do pracy, jednak stwierdzona niezdolność do pracy nie pozostaje w związku z pobytem ubezpieczonego w miejscu odosobnienia – zesłaniem do ZSRR (orzeczenie – k. 16 a.r.).

Od powyższego orzeczenia ubezpieczony J. G. złożył sprzeciw (sprzeciw – k. 22 – 24 a.r.).

W orzeczeniu z dnia 18 kwietnia 2013 roku Komisja Lekarska ZUS podzieliła ustalenia lekarza orzecznika z dnia 12 marca 2013 i uznała, że ubezpieczony jest trwale całkowicie niezdolny do pracy, jednak stwierdzona niezdolność do pracy nie pozostaje w związku z pobytem ubezpieczonego w miejscu odosobnienia – zesłaniem do ZSRR. Orzeczenie zostało wydane po przeprowadzeniu bezpośredniego badania wnioskodawcy i dokonaniu analizy przedstawionej dokumentacji medycznej. Przy dokonywaniu ustaleń orzeczniczych uwzględniono stopień naruszenia sprawności organizmu, rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, możliwość wykonywania dotychczasowej pracy, poziom wykształcenia, wiek oraz predyspozycje psychofizyczne (orzeczenie – k. 25 a.r.).

Powyższe orzeczenie stanowiło dla organu rentowego podstawę do wydania zaskarżonej decyzji.

Celem zbadania zasadności odwołania i prawidłowości wydanej decyzji Sąd Okręgowy dopuścił dowód z opinii biegłych lekarzy sądowych o specjalnościach z zakresu psychiatrii, pulmonologii, kardiologii, neurologii, laryngologii oraz chirurgii naczyń (postanowienie - k. 13 a.s.).

W łącznej opinii z dnia 14 października 2013 roku biegli sądowi lekarze z zakresu kardiologii, chirurgii naczyń, neurologii oraz laryngologii ustalili, iż u ubezpieczonego występuje choroba nadciśnieniowa II WHO, choroba niedokrwienna serca CCS II, stan po PCI RCA, obustronny niedosłuch, przewlekłe zapalenie gardła i krtani, stan po usunięciu polipa fałdu głosowego, stan po operacji żyłaków kończyny dolnej prawej, zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa z zespołem bólowym, torbiel podpajęczynówkowa (opinia – k. 20 a.s.).

Na podstawie przeprowadzonego badania fizykalnego, zabranego wywiadu, przedstawionej dokumentacji lekarskiej oraz danych zawartych w aktach biegli stwierdzili, iż istniejące u wnioskodawcy schorzenia nie mają związku z pobytem w miejscu odosobnienia (opinia – k. 20 a.s.).

J. G. w dniu 9 grudnia 2013 roku złożył zastrzeżenia do powyższej opinii podnosząc, iż w jego ocenie opinia jest niepełna, ponieważ wymienia stwierdzone schorzenia bez wskazania przyczyn, okoliczności oraz okresu ich powstania. Ponadto ubezpieczony wnosił o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego lekarza dermatologa (pismo – k. 33 – 34 a.s.).

Postanowieniem z dnia 4 lutego 2014 roku Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego dermatologa oraz zlecił wydanie opinii biegłym lekarzom sądowym z zakresu pulmonologii i psychiatrii zgodnie z postanowieniem z dnia 10 września 2013 roku (postanowienie – k. 41 a.s., zarządzenie – k. 42 a.s.).

W opinii z dnia 19 grudnia 2013 roku biegły lekarz sądowy psychiatra na podstawie analizy akt sprawy, zawartej w nich dokumentacji medycznej oraz po uzupełnieniu wywiadu od opiniowanego i przeprowadzeniu badania sądowo-psychiatrycznego nie stwierdził u J. G. niezdolności do pracy w związku z pobytem w ZSRR w okresie od lipca 1943 roku do lutego 1946 roku (opinia – k. 37 a.s.).

Z powyższej opinii wynika, iż w aktualnym badaniu klinicznym - psychiatrycznym, nie stwierdzono cech zaburzeń osobowości wskazujących na zmianę ogólnej dynamiki życia t.j. utrudnienie kontaktu z otoczeniem, nieufność wobec ludzi, utratę sensu życia, zubożenie na ludzką krzywdę, poczucie mniejszej wartości, przesadny lęk o zdrowie

czy przed śmiercią, stan poczucia zagrożenia, emocjonalnego „odrętwienia”. W ocenie biegłego nie ma podstaw do rozpoznania u wnioskodawcy „KZ syndromu”, a więc uznania, że ujawniane przez niego objawy są odległym następstwem pobytu w ZSRR (opinia – k. 37 a.s.).

Biegły psychiatra zdiagnozował u skarżącego zaburzenia nastroju na podłożu organicznych uszkodzeń CUN, które znacząco zakłócają funkcjonowanie psycho-społeczne w codziennym życiu, w każdym jego aspekcie - także w dziedzinie pracy zawodowej i czynią opiniowanego całkowicie niezdolnym do pracy w rozumieniu rentowym. Są one jednak następstwem schorzeń samoistnych, a nie związanych z pobytem w ZSRR (opinia – k. 37 a.s.).

J. G. w dniu 5 marca 2014 roku złożył zastrzeżenia do powyższej opinii podnosząc okoliczności dotyczące jego stanu zdrowia, na co w jego ocenie miał wpływ pobyt w miejscu odosobnienia w ZSRR (pismo – k. 48 – 50 a.s.).

W opinii z dnia 1 lipca 2014 roku biegły sądowy lekarz pulmonolog stwierdził u wnioskodawcy występowanie alergicznego zapalenia pęcherzyków płucnych. Jednocześnie biegły na podstawie przeprowadzonego badania lekarskiego, po wnikliwej analizie akt sprawy i zawartej w nich dokumentacji z leczenia ustalił, iż u J. G. nie występuje niezdolność do pracy w związku z pobytem w miejscu odosobnienia. W opinii biegłego alergiczne zapalenie pęcherzyków płucnych pozostaje w związku z prowadzeniem przez wnioskodawcę fermy drobiu i nie ma związku z jego pobytem w dzieciństwie na S. (opinia – k. 62 a.s.).

J. G. w dniu 30 września 2014 roku złożył zastrzeżenia do powyższej opinii wskazując, iż w jego opinii przebyte w dzieciństwie choroby mają wpływ na jego aktualny stan zdrowia (pismo – k. 72 – 74 a.s.).

Z treści opinii biegłego lekarza sądowego dermatologa z dnia 14 listopada 2014 roku wynika, iż u wnioskodawcy rozpoznano suchość skóry, rybią łuskę wrodzoną w okresie remisji (opinia – k. 85 a.s.).

W ocenie biegłego dermatologa suchość skóry w przebiegu rybiej łuski wrodzonej ma podłoże genetyczne. Ponadto biegły wskazał, iż zmiany skórne charakteryzują się niewielkim nasileniem oraz nie stanowią podstaw do uznania skarżącego za niezdolnego do pracy w związku z pobytem w miejscu odosobnienia (opinia – k. 85 a.s.).

Wnioskodawca w dniu 23 stycznia 2015 roku złożył zastrzeżenia do powyższej opinii. W uzasadnieniu skarżący wskazał, iż w jego ocenie choroby skórne są wynikiem pobytu w miejscu odosobnienia i nie mają podłoża genetycznego, gdyż jego rodzice nie posiadali takich chorób (pismo – k. 92 – 95 a.s.).

Na rozprawie w dniu 18 lutego 2015 roku J. G. wyjaśnił, iż od 20 lat leczy się w (...) w P. oraz w Instytucie (...) w L. w Poradni (...). Ponadto skarżący wnosil o dopuszczenie dowodu z opinii z opinii Instytutu (...) (protokół – k. 105 – 106 a.s.).

Wobec powyższego Sąd zwrócił się do (...) w P. oraz Poradni (...) Instytutu (...) w L. o dołączenie odpisu historii choroby oraz dopuścił dowód z opinii uzupełniającej biegłego psychiatry, któremu zlecił ponowne zapoznanie się z aktami sprawy, dołączoną dokumentacją medyczną i wypowiedzenie się czy stan zdrowia skarżącego uzasadnia ustalenie niezdolności do pracy wskutek następstw, zranień, kontuzji, bądź innych obrażeń lub chorób powstałych w związku z pobytem w ZSRR w okresie od lipca 1943 roku do lutego 1946 roku, wskazanie okresu powstania i trwania tej niezdolności oraz jej stopnia (protokół – k. 105 – 106 a.s.).

W uzupełniającej opinii z dnia 24 kwietnia 2015 roku biegły lekarz sądowy z zakresu psychiatrii, po ponownym przeanalizowaniu akt sprawy, zawartej tam dokumentacji medycznej oraz dołączonej dodatkowo dokumentacji, w całości podtrzymał swoją opinię z dnia 19 grudnia 2013 roku. W ocenie biegłego dołączona dokumentacja nie wnosi żadnych nowych merytorycznych danych mogących mieć wpływ na zmianę opinii (opinia – k. 130 a.s.).

Na podstawie postanowienia z dnia 27 kwietnia 2015 roku Sąd oddalił wniosek skarżącego o dopuszczenie dowodu z opinii Instytutu (...) (postanowienie – k. 131 a.s.).

Postanowieniem z dnia 9 czerwca 2015 roku Sąd dopuścił dowód z kolejnej opinii biegłego psychiatry, któremu zlecił zapoznanie się z aktami sprawy przebadanie wnioskodawcy i wypowiedzenie się czy stan zdrowia wnioskodawcy uzasadnia ustalenie niezdolności do pracy w skutek następstw zranień, kontuzji bądź innych obrażeń lub chorób powstałych w związku z pobytem w ZSRR w okresie od lipca 1943 roku do lutego 1946 roku, w przypadku ustalenia niezdolności do pracy wskazania stopnia, okresu powstania i trwania tej niezdolności (postanowienie – k. 141 a.s.).

Z treści opinii biegłego lekarza sądowego psychiatry z dnia 15 września 2015 roku wynika, iż u J. G. nie stwierdzono niezdolności do pracy w związku z pobytem w ZSRR w okresie od lipca 1943 roku do lutego 1946 roku (opinia – k. 146 – 146 v. a.s.).

Biegły wskazał, iż wnioskodawca prawidłowo wykonywał swoje role społeczne, wykazywał prawidłową aktywność życiową. Do leczenia psychiatrycznego po raz pierwszy zgłosił się w 1995 roku. Wówczas u skarżącego rozpoznano reakcje nerwicowe. Następne wizyty miały miejsce w 2013 i 2015 roku - ustalono wówczas zespół stresu pourazowego i organiczne zaburzenie nastroju (opinia – k. 146 – 146 v. a.s.).

Z opinii wynika również, iż w czasie aktualnego badania psychiatrycznego wnioskodawca zgłaszał stany lękowe, zaburzenia snu, sny koszmarne dotyczące pobytu w domu dziecka, zaburzenia pamięci świeżej przy lepiej zachowanej trwałej. Biegły wskazał, iż J. G. wypowiada się w sposób chaotyczny, jest napięty emocjonalnie, przylepny tematycznie oraz ma duże poczucie niesprawiedliwości w związku z nieotrzymaniem renty kombatantkiej – cytując skarżącego: „wszyscy ją mają, którzy tam byli, tylko ja nie mam” (opinia – k. 146 – 146 v. a.s.).

W ocenie biegłego przy obecnym nasileniu objawów i związanych z nim organicznych zmian w CUN o charakterze naczyniowym- miażdżycowym skarżący jest całkowicie niezdolny do pracy, jednak nie mają one związku z pobytem skarżącego na S. w okresie od lipca 1943 roku do lutego 1946 roku (opinia – k. 146 – 146 v. a.s.).

Wnioskodawca w dniu 14 grudnia 2015 roku złożył zastrzeżenia do powyższej opinii. W uzasadnieniu skarżący wskazał, iż jego w przeżycia z wczesnego dzieciństwa miały wpływ na jego zdrowie oraz funkcjonowanie w społeczeństwie (pismo – k. 154 a.s.).

Powyższy stan faktyczny został ustalony w oparciu o przytoczone dowody z dokumentów zawartych w aktach sprawy i aktach organu rentowego które obdarzono wiarą w całości. Zostały one sporządzone w przepisanej formie, w oparciu o obowiązujące w dacie ich wydania przepisy prawne, przez kompetentne osoby w ramach przysługujących im uprawnień.

Rozstrzygając w sprawie Sąd oparł się na opinii z dnia 14 października 2013 roku biegłych sądowych lekarzy z zakresu kardiologii, chirurgii naczyń, neurologii i laryngologii, opinii z dnia 19 grudnia 2013 roku biegłego lekarza sądowego psychiatry, opinii z dnia 1 lipca 2014 roku biegłego lekarza sądowego pulmonologa, opinii z dnia 14 listopada 2014 roku biegłego lekarza sądowego dermatologa, uzupełniającej opinii z dnia 24 kwietnia 2015 roku biegłego lekarza sądowego z zakresu psychiatrii oraz opinii biegłego lekarza sądowego psychiatry z dnia 15 września 2015 roku. Biegli przebadali wnioskodawcę, wnikliwie przeanalizowali jego dokumentację medyczną i omówili wpływ zdiagnozowanych u niego schorzeń na zdolność do pracy w związku z pobytem w miejscu odosobnienia. Z treści wszystkich wywołanych w sprawie opinii wynika jednoznacznie, iż u J. G. nie stwierdzono niezdolności do pracy w związku z pobytem w ZSRR w okresie od lipca 1943 roku do lutego 1946 roku.

Wnioski zawarte w powołanych opiniach są wystarczająco uzasadnione. Z tych względów powołane opinie Sąd uznał za wiarygodne, miarodajne i wyczerpujące a przez to przedstawiające wystarczające wiadomości specjalne, niezbędne do merytorycznego rozstrzygnięcia zarzutów zawartych w odwołaniu (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 września 1999 roku, sygn. II UKN 96/99).

Z wnioskami w/w opinii nie zgadzał się J. G., który w swoich zastrzeżeniach konsekwentnie wskazywał, iż w jego ocenie pobyt w miejscu odosobnienia miał wpływ na jego aktualny stan zdrowia. W związku z powyższym skarżący wnosił o dopuszczenie dowodu z opinii Instytutu (...).

Sąd nie uznał za konieczne wywoływania nowej opinii i wniosek dowodowy oddalił. W ocenie Sądu zawarte w aktach opinie są wystarczające do merytorycznego rozstrzygnięcia sprawy i zawierają niezbędne wiadomości specjalne oraz kompleksową analizę stanu zdrowia badanego, natomiast zgłaszane kolejne wnioski prowadzą do przewlekłości postępowania (por. wyrok SN z 10 września 1999r., II UKN 96/99, OSNP 2000/23/869).

Kierując się powyższymi wskazaniem Sąd Okręgowy w całości podzielił wnioski biegłych w zakresie nie ustalenia u wnioskodawcy niezdolności do pracy w związku z pobytem w miejscu odosobnienia. Oceny tej w żadnej mierze nie może podważać okoliczność, że wnioskodawca z powołanymi opiniami biegłych i ich wnioskami co do stanu jego zdrowia się nie zgadza.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie J. G. nie jest zasadne i nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 24 stycznia 1991 roku o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz. U. z 2014 roku, poz. 1206 j.t.) do okresów działalności kombatanckiej lub równorzędnej z działalnością kombatancką zalicza się również czas przebywania:

1) w niewoli lub obozach internowanych oraz w obozach podległych Głównemu Zarządowi do Spraw Jeńców Wojennych i Internowanych (GUPWI) NKWD, a od marca 1946 r. MWD ZSRR, i obozach podległych Wydziałowi Obozów Kontrolno-Filtracyjnych NKWD, a od marca 1946 r. MWD ZSRR, spowodowanego działalnością kombatancką, o której mowa w art. 1 ust. 2;

2) w hitlerowskich więzieniach, obozach koncentracyjnych i ośrodkach zagłady oraz w innych miejscach odosobnienia, w których warunki pobytu nie różniły się od warunków w obozach koncentracyjnych, a osoby tam osadzone pozostawały w dyspozycji hitlerowskich władz bezpieczeństwa, a także w więzieniach i poprawczych obozach pracy oraz poprawczych koloniach pracy podległych Głównemu Zarządowi Obozów i Kolonii Poprawczych (GUŁag) NKWD, a od marca 1946 r. MWD ZSRR, a także w więzieniach lub innych miejscach odosobnienia na terytorium Polski - spowodowanego działalnością, o której mowa w art. 1 ust. 2 i art. 2.

Kolejno z art. 4 cytowanej ustawy wynika, iż przepisy ustawy stosuje się również do osób, które podlegały represjom wojennym i okresu powojennego. Represjami w rozumieniu ustawy są okresy przebywania:

1) z przyczyn politycznych, narodowościowych, religijnych i rasowych:

a) w hitlerowskich więzieniach, obozach koncentracyjnych i ośrodkach zagłady,

b) w innych miejscach odosobnienia, w których warunki pobytu nie różniły się od warunków w obozach koncentracyjnych, a osoby tam osadzone pozostawały w dyspozycji hitlerowskich władz bezpieczeństwa,

c) w innych miejscach odosobnienia, w których pobyt dzieci do lat 14 miał charakter eksterminacyjny, a osoby tam osadzone pozostawały w dyspozycji hitlerowskich władz bezpieczeństwa;

2) z przyczyn narodowościowych i rasowych w gettach;

3) z przyczyn politycznych, religijnych i narodowościowych:

a) w więzieniach oraz poprawczych obozach pracy i poprawczych koloniach pracy podległych Głównemu Zarządowi Obozów i Kolonii Poprawczych NKWD, a od marca 1946 r. MWD ZSRR,

b) na przymusowych zesłaniach i deportacji w ZSRR;

4) w więzieniach lub innych miejscach odosobnienia na terytorium Polski na mocy skazania w latach 1944-1956, na podstawie przepisów wydanych przez władze polskie, przez sądy powszechne, wojskowe i specjalne albo w latach 1944-1956 bez wyroku - za działalność polityczną bądź religijną, związaną z walką o suwerenność i niepodległość.

Przepis art. 12 ust. 2 pkt 1 powyższej ustawy stanowi, iż świadczenia pieniężne i inne uprawnienia przewidziane w przepisach ustawy z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin (Dz. U. z 2010 r. Nr 101, poz. 648, z późn. zm.), z wyłączeniem uprawnienia określonego w art. 23b, przysługują na zasadach określonych w tych przepisach osobom, które zostały uznane za niezdolne do pracy wskutek niezdolności do pracy pozostającej w związku z pobytem w miejscach, o których mowa w art. 3 i art. 4 ust. 1.

W punkcie 3 cytowanego wyżej przepisu wskazano, iż za niezdolność do pracy pozostającą w związku z pobytem w miejscach, o których mowa w art. 3 i art. 4 ust. 1, uważa się niezdolność do pracy będącą następstwem zranień, kontuzji lub innych obrażeń lub chorób powstałych w związku z tym pobytem.

Orzekając w niniejszej sprawie Sąd oparł się na opiniach biegłych lekarzy sądowych, weryfikowanych dokumentacją medyczną. Należy tutaj zwrócić uwagę na treść wyroku Sądu Najwyższego z dnia 14 marca 2007 r. (III UK 130/06, OSNP 2008/7-8/113, LEX 368973), zgodnie z którym „Opinia biegłych dostarcza sądowi wiedzy specjalistycznej koniecznej do dokonania oceny stanu zdrowia osoby ubiegającej się o świadczenie rentowe, w tym rodzaju występujących schorzeń, stopnia ich zaawansowania i nasilenia związanych z nimi dolegliwości, stanowiących łącznie o zdolności do wykonywania zatrudnienia lub jej braku. Sąd nie może - wbrew opinii biegłych - oprzeć ustaleń w tym zakresie na własnym przekonaniu”. Sąd orzekający stanowisko to w pełni podziela.

Kierując się wynikami postępowania dowodowego przeprowadzonego w sprawie, a w szczególności wnioskami wywołanych w sprawie opinii biegłych, oraz treścią cytowanych przepisów Sąd Okręgowy, wobec niespełnienia przez wnioskodawcę jednej z przesłanek, tj. braku niezdolności do pracy w związku z pobytem w miejscu odosobnienia, odmówił ustalenia J. G. prawa do renty z tego tytułu.

Wobec powyższego w ocenie Sądu Okręgowego decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L. Inspektoratu W P. z dnia 26 kwietnia 2013 roku została wydana prawidłowo, a zatem odwołanie wnioskodawcy należało oddalić.

Z tych względów Sąd Okręgowy na podstawie powołanych przepisów oraz art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji.